

Infrastruktura Informacji Przestrzennej (SDI) inaczej, cz. XII

DOGONIĆ EUROPE

Implementacja dyrektywy INSPIRE to dla nas duża szansa na budowę e-Governmentu z towarzyszącym temu procesowi wprowadzeniem wielu aktów prawnych, porządkujących m.in. zakres informacji gromadzonej w rejestrach publicznych. Niestety, czasu jest coraz mniej.

ADAM IWANIAK,
TOMASZ KUBIK

• E-GOVERNMENT

Pod pojęciem e-Government często rozumie się „informatyzację administracji”, czyli zastosowanie przez instytucje publiczne wszystkich szczebli internetu

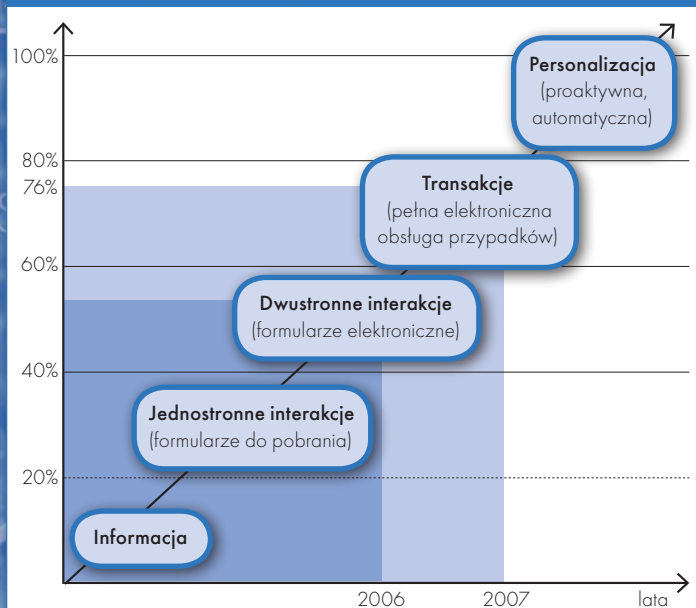
ty i innych technologii informacyjnych i komunikacyjnych w celu podniesienia efektywności ich funkcjonowania. Jest to jednak coś więcej niż samo tylko wykorzystanie nowoczesnych technologii informatycznych do usprawnienia obsługi administracyjnej, poprawiające zarządzanie państwem i obniżające koszty funkcjonowania administracji.

kie sprawy, podobnie jak uczynić to można w rzeczywistym urzędzie, ale przy mniejszym nakładzie czasu i kosztów.

Potencjalne korzyści płynące z zastosowania e-Governmentu dostrzec można na hipotetycznym jeszcze dla nas przykładzie dokonywania zmian danych adresowych, rozliczania podatków, uzyskiwania pozwoleń na budowę przez wszystkich uprawnionych użytkowników, bez konieczności wychodzenia z domu. Warto też zwrócić uwagę na efekt synergii, tworzący dodatkową wartość, objawiający się przy współdziałaniu wielu usług sieciowych. Synergia to zwielokrotnienie siły informacji poprzez zwiększenie jej zasobu. Jej efekt zaobserwować można na przykładzie łącznego rozpatrywania dwóch lub więcej komunikatów, które to działania daje więcej korzyści niż rozpatrywanie tych samych informacji niezależnie od siebie. Łączna analiza informacji pozwala wyłowić cechy niedostrzegalne w analizie indywidualnej.

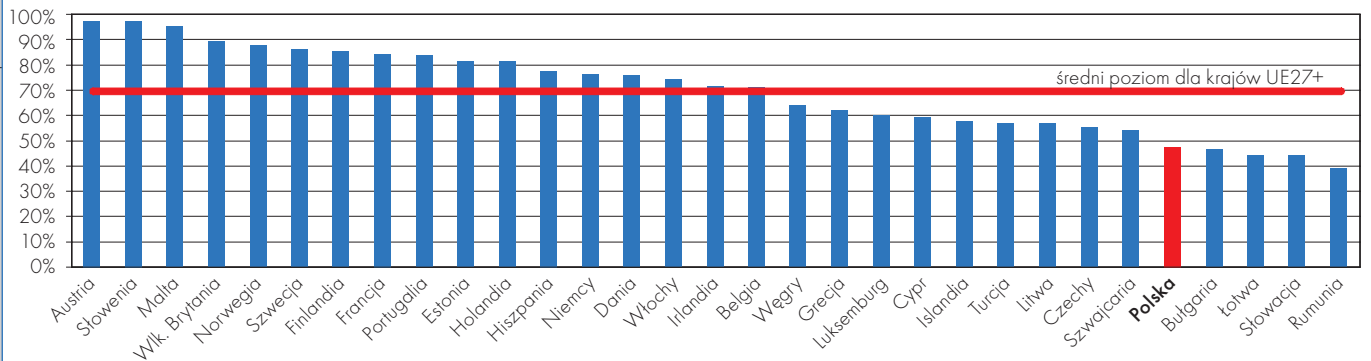
Stworzenie e-Governmentu to przełomowe podejście do zarządzania administracją publiczną. Niesie ono z sobą dodatkowy wymiar, o którym nie wolno zapomnieć. Otóż administracja publiczna powinna być zrozumiała, otwarta na ocenę ze strony obywateli, możliwa do kontrolowania na demokratycznych za-

POZIOM WYRAFINOWANIA USŁUG EUROPEJSKICH SERWISÓW ON-LINE W LATACH 2006-2007

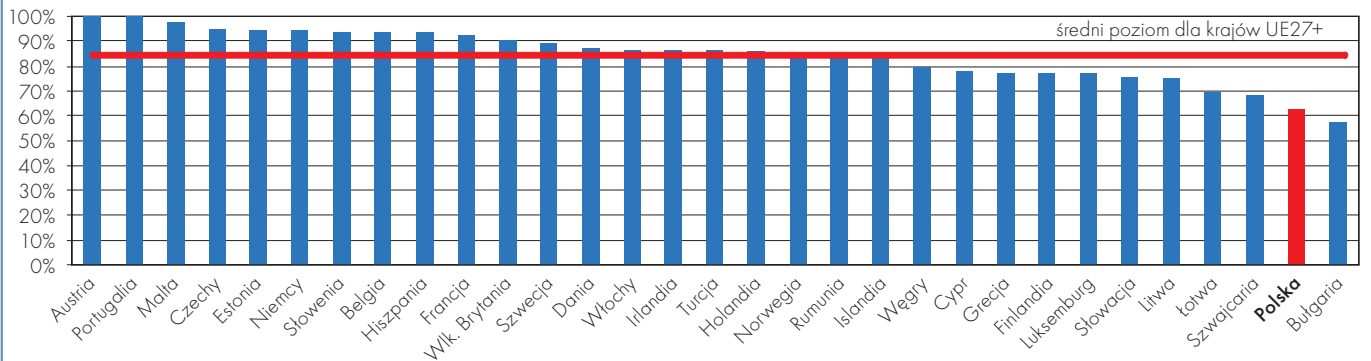

W pojęciu tym mieści się również całościowy kształt procesów zmierzających do stworzenia przyjaznych, prostych, bezpiecznych i ogólnie dostępnych elektronicznych usług administracyjnych, działających w dowolnym czasie i dostępnych z dowolnej lokalizacji, dotyczących wszystkich sfer życia obywateli oraz biznesu. Działania te obejmują zabiegi legislacyjne, organizacyjne i technologiczne, zmierzające do stworzenia wirtualnego urzędu, w którym można będzie załatwić wszyst-

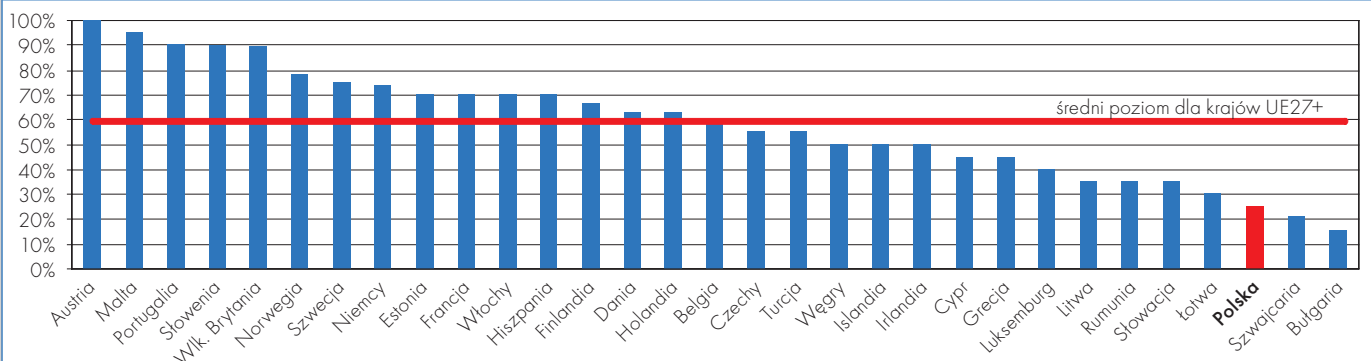
POZIOM WYRAFINOWANIA USŁUG ON-LINE DLA OBYWATELI

POZIOM WYRAFINOWANIA USŁUG ON-LINE DLA BIZNESU

DOSTĘPNOŚĆ USŁUG ŚWIADCZONYCH ON-LINE

UE27+ oznacza kraje członkowskie UE plus Islandia, Norwegia, Szwajcaria, Turcja

sadach. Stąd „efektem ubocznym” tworzenia e-Governmentu jest powstanie wirtualnych lokalnych społeczności, a więc transformacja społeczeństwa industrialnego w społeczeństwo informacyjne.

● POLSKA NA TLE EUROPY

Nieco szerszego spojrzenia na stan zaawansowania prac nad e-Governmentem dostarcza literatura raportu [1], w którym zawarto ranking europejskich krajów uwzględniający zaawansowanie (czy też może wyrefinowanie) serwisów on-line udostępnianych w ramach e-Government. Wyróżniono w nim pięć poziomów zaawansowania:

● **Informacja** – usługi elektroniczne polegają jedynie na prostej prezentacji informacji.

● **Jednostronne interakcje** – serwisy umożliwiają użytkownikowi wyszuka-

nie i pobranie informacji w postaci elektronicznej.

● **Dwustronne interakcje** – możliwe jest wprowadzanie informacji przez klientów usług za pośrednictwem formularzy elektronicznych.

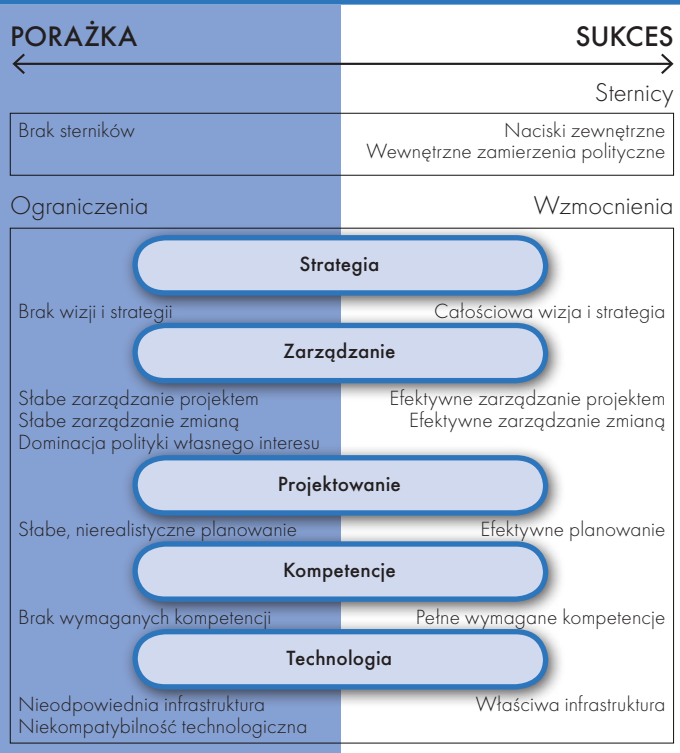
● **Transakcje** – istnieje pełna obsługa przypadków użycia usługi.

● **Personalizacja** – usługa dostosowana jest do potrzeb i wymagań jej klienta. Wyróżnia się tu ideę proaktywnego dostarczania usługi, polegającą na podwyższeniu jej jakości i przyjazności (np. przez dostarczanie ostrzeżeń, komunikatów i podpowiedzi, wstępne wypełnienie formularzy danymi pochodzącymi z baz danych urzędów w zakresie dopuszczalnym przez prawo), a także ideę automatycznego dostarczania usługi, polegającą na automatyzacji procesu jej wyboru i dopasowania do klienta (obywatela lub instytucji) zgodnie z od-

powiadającymi mu warunkami, przy zachowaniu jego praw oraz optymalizacji ekonomicznej odpowiednio do jego potrzeb. W tym ostatnim przypadku klient nie musi zgłaszać zapotrzebowania na usługę, gdyż ona wykonuje się sama.

Wyniki przeprowadzonego rankingu (patrz wykresy) należy interpretować dwójako: z jednej strony pozwalają one ocenić poziom zaawansowania zaimplementowanych usług, z drugiej – dają możliwość porównania zakresów obszarów objętych usługami. Kraje europejskie osiągnęły średnio poziom wyrefinowania serwisów on-line, który mieści się w zakresie pomiędzy „dwustronnymi interakcjami” a „transakcjami”. Jest to widoczny postęp w porównaniu z rokiem 2006, w którym ogólny poziom wyrefinowania tychże serwisów charakteryzowany był jako „dwustronne interakcje” [2].

KRYTYCZNE CZYNNIKI SUKCESU I PORAŹKI DLA E-GOVERNMENTU

Na tle innych krajów Polska nie wypada zachwycająco. Biorąc pod uwagę wyrafinowanie usług on-line dla obywateli, nasz kraj zajmuje 5. miejsce od końca. W przypadku usług dla biznesu pozycja ta jest jeszcze gorsza, bo przedostatnia.

● KRYTYCZNE CZYNNIKI SUKCESU I PORAŹKI

Jakie są więc warunki umiejętnego wdrażania rozwiązań informatycznych dla administracji? Przy próbie odpowiedzi na to pytanie w literaturze fachowej często wymienia się krytyczne czynniki sukcesu i porażki. W jednym z takich opracowań [3] wymieniono zestaw czynników jak na rysunku powyżej. I choć powstało ono w 2003 roku i dotyczyło problemów spotykanych przy budowie e-Governmentu w krajach rozwijających się, to w dużej mierze można się nim posłużyć do scharakteryzowania sytuacji panującej u nas.

Jako krytyczne czynniki sukcesu wyróżniane są:

● **Naciski zewnętrzne** (trend ku reformom wpływający spoza rządu, np. organizacji społecznych).

● **Wewnętrzne zamierzenia polityczne** (trend mający źródło w działaniach rządowych na drodze do osiągnięcia wyznaczonych celów).

● **Całościowa wizja i strategia** (budowanie odpowiedzi na pytanie: „dokąd chcemy dojść?” jako strategii łączącej technologie z innymi aspektami w szeroko ujętym kontekście).

● **Efektywne zarządzanie projektem** (dobrze sprecyzowany zakres odpowiedzialności, dobre planowanie i analiza ryzyka, dobry monitoring i kontrola, dobra organizacja zasobów, współdziałanie na zasadach współpracy pomiędzy jednostkami administracji publicznej oraz z sektorem prywatnym).

● **Efektywne zarządzanie zmianą** (uznanie roli głównych postaci w projekcie,

mechanizm bodźców zwiększających zaangażowanie w prace projektowe, angażowanie sponsorów w celu budowania wsparcia i minimalizowania przeszkód).

● **Efektywne projektowanie** (stopniowane podejście, poparte wdrażaniem rozwiązań pilotażowych dających realne, skalowalne rozwiązania w krótkim czasie, współpraca ze wszystkimi zainteresowanymi działającymi w obszarze rozwiązywanego zadania prowadząca do zaspokojenia rzeczywistych potrzeb użytkowników).

● **Pełne wymagane kompetencje** (zapewnienie wymaganego poziomu wiedzy i umiejętności, szczególnie dotyczy to pracowników administracji, w zakresie zarówno zarządzania, jak i technologii informatycznych).

● **Właściwa infrastruktura** (stworzenie warunków do budowy infrastruktury technologicznej, np. przez stosowanie odpowiedniej polityki telekomunikacyjnej).

Do krytycznych czynników sukcesu zaliczane są ponadto: szczęście, wytrwałość, właściwe finansowanie. Natomiast wśród krytycznych czynników porażki wymieniane są:

● **Brak sternika** (naciski tylko z branży informatycznej, bez zrozumienia natury problemów administracji).

● **Brak wizji i strategii** (brak opracowania planów długoterminowych, brak korelacji pomiędzy środkami a celami, brak umiejętności oceny realności wykonania zadania – spowodowane m.in. wiecznie zmieniającą się kadrami kierowniczą, strategią działania, środowiskiem politycznym).

● **Słabe zarządzanie projektem** (rozproszona odpowiedzialność z powodu współdzielenia projektu przez liczne instytucje zarządzające, brak lub słabość kontroli, nieefektywna logistyka).

● **Słabe zarządzanie zmianą** (brak wsparcia ze strony wysokiego kierownictwa, powodujący trudności w alokacji zasobów oraz negatywnie oddziaływujący na inne osoby związane z projektem; brak zaangażowania fundatorów, a przez to zanikanie relacji własności).

● **Dominacja polityki i własnego interesu** (koncentracja na własnych celach i potrzebach kluczowych graczy, objawiająca się rezygnacją z walki o dobro projektu, strachem przed odpowiedzialnością, możliwością pojawienia się korupcji itp.).

● **Słabe, nierealistyczne planowanie** (spowodowane w szczególności brakiem impulsów od kluczowych beneficjentów oraz brakiem zdolności do gry zespołowej, prowadzące do tworzenia przereżniętych technologicznie i zbyt ambitnych rozwiązań, niespójnych z rzeczywistym otoczeniem ani realnymi potrzebami).

● **Brak wymaganych kompetencji** (brak specjalistycznej wiedzy, w tym wiedzy o technologiach informatycznych, dotyczący wnioskodawców projektu, projektantów, kierownictwa, użytkowników; brak wiedzy o przedmiocie projektu wśród jego implementatorów).

● **Nieodpowiednia infrastruktura** (brak technologicznego „uzbrojenia”, konflikty sprzętowe interfejsów).

● **Niekompatybilność technologiczna** (brak interoperacyjności spowodowany m.in. brakiem standardów lub ich pomięciem i tworzeniem zamkniętych rozwiązań).

● NA POLSKIM GRUNCIE

Ciekawe, że wymienione czynniki [5] można przenieść na polski grunt prawie bez żadnych modyfikacji. Jednak analizując sytuację i trudności branży GIS, czynniki porażki można byłoby uszczegółwić i rozszerzyć o: niedoskonałość polskiego prawodawstwa, słabość administracji i jej mało kreatywny model działania, resortowość, złą organizację,

aktywność, brak zdolności osiągania porozumień, brak zdroworozsądkowego myślenia, ograniczoną zdolność uczenia się na własnych błędach.

Wymienione zjawiska można wyraźnie zaobserwować na przykładzie budowy Zintegrowanego Systemu Katastralnego (ZSK) i Integrującej Platformy Elektronicznej (IPE). Mimo iż podstawowe założenia dotyczące harmonizacji rejestru ewidencji gruntów i budynków z księgami wieczystymi nie budzą wątpliwości, mimo dużej determinacji poprzedniego szefostwa GUGiK i wydanych środków, efekty projektu są mocno ograniczone. Brak podstaw prawnych funkcjonowania systemu IPE powoduje wycofywanie się starostw z podpisanymi porozumieniami. Dodatkowo system obciążony jest „grzechem pierworodnym” – wynikającym z faktu, iż projekt wykonany został bez udziału geodetów. W konsekwencji zamiast danych źródłowych poprawiane są wyeksportowane pliki SWDE w celu dopasowania ich do modelu centralnej bazy danych. Takie sytuacje zdarzają się i stosunkowo łatwo je wychwycić i skorygować poprzez pilotaże i etapowe wdrożenia. IPE, jak większość projektów unijnych, realizowana była zgodnie z metodyką PRINCE 2. W związku z tym odbywały się pilotaże, ale nie przyniosły one oczekiwanego skutku, gdyż zabrakło zdrowego rozsądku i zdolności poszukiwania porozumień.

Brak regulacji prawnych albo ich „rozmycie” sprawiły, iż największą korzyść z wdrażania ZSK, jaką miało być podniesienie bezpieczeństwa obrotu nieruchomości, została mocno ograniczona.

Dzięki drobnej modyfikacji zapisów sądy zostały zwolnione z obowiązku weryfikowania zapisów KW z EGiB.

Czynnikiem porażki niezmiernie utrudniającym budowę systemów informatycznych są częste zmiany przepisów prawa. Powodują one niekończące się zmiany oprogramowania i tym samym uniemożliwiają jego wdrożenie, czego znanym przykładem był proces wdrażania systemu w ZUS.

Przykładem z naszego podwórka, który należy ocenić negatywnie w kontekście technicznego wdrażania dyrektywy INSPIRE (będzie o niej mowa w dalszej części artykułu) jest niezwykle restrykcyjne prawo o ochronie danych osobowych. Wiele państw europejskich otwiera swoje bazy danych i udostępnia je w internecie, czyniąc to pod hasłami transparentności, kontroli społecznej, demokratyzacji informacji (zwiększając np. bezpieczeństwo obrotu nieruchomościami). Natomiast Polska swoje bazy zamyka. Restrykcyjne zapisy prawne uniemożliwiają poszukiwanie kompromisu pomiędzy ochroną prywatności a rozwojem e-Governmentu.

Poza trudnościami organizacyjnymi, wynikającymi z resortowości oraz słabej współpracy pomiędzy organami administracji różnych szczebli, nie sposób pominąć pewnej ogarniającej je niemocy prawnej. Jako kraj nie jesteśmy przygotowani pod względem prawnym ani organizacyjnym do realizacji dużych projektów unijnych. Jaskrawym przykładem jest hierarchiczna struktura podejmowania decyzji lub brak zdroworozsądkowego podejścia do funkcjonowania administracji. W celu zapewnienia trans-

parentności urzędy państwowe zostały „obdarzone” przepisami, które wytrąciły im z ręki atrybut operatywności. Sankcje prawne dla urzędnika za podjęcie „niejednoznacznej”, kluczowej decyzji dla realizacji projektu, związanej z wydatkowaniem nawet niewielkiej kwoty ze środków publicznych, są dużo większe niż za brak podjęcia decyzji i „położenie” projektu. Można zastanawiać się, czy pokutujące w naszym kraju kulturowe uwarunkowania polegające na przeszacowaniu własnych sił względem zamiarów i odejmowaniu zbyt ambitnych planów nie są podłożem takich działań. Często bowiem planując systemowe rozwiązania, bierzemy się za wielkie cele, zapominając o konieczności ich osiągnięcia. Często więc bywa tak, że realizacja celów wyższych przegrywa z partykularnym, chwilowym interesem, zacierającym dalszy horyzont.

● ODCHYLENIE STANDARDOWE

Analizując struktury organizacyjne służby geodezyjnej państw europejskich, można dojść do wniosku, iż nasze krajowe organy administracji charakteryzuje jedno z największych „odchyleń standardowych” od średniej europejskiej. Trudno jest bowiem znaleźć drugi kraj, gdzie struktura służby geodezyjnej byłaby podzielona na trzy poziomy, z czego poziom centralny byłby organem administracji rządowej, poziom powiatowy – organem administracji samorządowej, a wojewódzki – reprezentowany przez administrację rządową i samorządową. Problem nie tkwi tylko w złożoności struktury, ale i braku dostatecz-

REKLAMA

PENTAX
TACHIMETR
BEZREFLEKTOROWY

średniego zasięgu
już od 12 900 netto

V-227N

Wymień swój stary tachimetr
Pentax w rozliczeniu na nowy

Pythagoras CAD
PROGRAM +GIS

stworzony specjalnie dla geodetów i drogowców

Numeryczny Model Terenu
Warstwie

Projektowanie tras

GEOPRYMAT

ul. Wesola 6
05-090 Raszyn
tel. (22) 720 28 44
www.geoprymat.istore.pl
info@geoprymat.com

OSZACOWANIE KOSZTÓW WDROŻENIA INSPIRE (W MLN EURO NA ROK, OPRACOWANIE – ROK 2006)

Obszary działania dyrektywy INSPIRE	UE	Organizacje krajowe	Poziom regionalny/ lokalny
Harmonizacja	2,7	1,8	1,0
Metadane	0,7	3,5-4	68-70
Ramy polityki danych	-	0,5	-
Koordinacja i implementacja ze współdziałaniem	3,0	20	100-170
Suma rocznych inwestycji w ciągu 10 lat	6,4	26-27	170-240

nego finansowania zadań przypisanych w prawie GiK organom administracji rządowej i samorządowej. Administracja rządowa w naszym kraju nie ma bezpośredniego wpływu na sposób funkcjonowania katastru. Nie realizuje też samodzielnie zadań związanych z opracowaniem danych topograficznych i ortofotomapy. Anegdotyczną postacią przybrał już opis pewnego zdarzenia, kiedy to profesor jednego z amerykańskich uniwersytetów, dobrze znający polskie realia, został poproszony o przetłumaczenie na język angielski opisu zawilej struktury służby geodezyjnej. Prośbę tę skwitował odpowiedzią, iż niezależnie od tego, jaki to będzie opis, i tak nikt z zagranicy go nie zrozumie. Warto więc przy tej okazji zwrócić uwagę, iż w krajach europejskich wyraźnie zarysowuje się tendencja do przejmowania przez służbę geodezyjną będącą w gestii administracji rządowej zadania prowadzenia ksiąg wieczystych, wdrażania funkcji fiskalnej katastru oraz rozszerzenia zakresu informacji przypisanej do nieruchomości o wszelkie prawa i ograniczenia dotyczące danej nieruchomości, w tym informacji pochodzącej z planowania przestrzennego.

Innym przykładem istotnego odchylenia standardowego jest sposób opracowania prawa geodezyjnego i kartograficznego. Po ostatniej próbie pisania prawa przez wszystkich zainteresowanych, z wyjątkiem przedstawicieli geodezji, obecnie prawo pisane jest przez trzy niezależne zespoły. GUGiK, do którego trafiają skargi i zażalenia z całej Polski, posiadający całościowy ogólny ogląd sytuacji, realizujący politykę państwa w zakresie geodezji i kartografii, a zarazem odpowiedzialny za implementację dyrektywy INSPIRE, dalej nie posiada delegacji do rozpoczęcia prac nad projektem prawa. Wartość odchylenia jednoznacznie wskazuje, iż nie jest to błąd przypadkowy. Fakt braku zdolności uczenia się na własnych błędach pozwala wysnuć twierdzenie, iż jest to błąd systematyczny.

● INSPIRE NASZĄ SZANSĄ

Na temat INSPIRE dostępnych jest w sieci bardzo wiele materiałów (m.in. <http://inspire.jrc.it/reports.cfm/>). W kontekście zagadnień poruszanych w niniejszym artykule warto przypomnieć, iż UE dokładnie definiuje, co to jest infrastruktura danych przestrzennych, określa jej zakres i model architektury, definiuje harmonogram, sposób monitorowania, podaje kalkulację kosztów i zysków. Przytoczone w tabelach liczby obrazują planowane nakłady na budowę INSPIRE oraz korzyści jej wdrożenia [4] [5].

Wdrażanie dyrektywy jest przykładem dojrzałej metodyki w budowaniu systemu informatycznego w skali kontynentalnej. Transparentność w tworzeniu technicznych wymagań wymusza opracowywanie abstrakcyjnych modeli oraz tworzenie reguł implementacji tychże modeli niezależnych od platformy. Dyrektywa ta świetnie wpisuje się w zasady elektronicznej administracji, które mówią o neutralności technologicznej państwa, interoperacyjności systemów informatycznych administracji (organizacyjnej, semantycznej, technicznej) oraz o użytkownika będącym obywatelem lub przedstawicielem biznesu.

Innowacyjność dyrektywy polega na zorganizowaniu społeczności, składającej się z osób, firm i instytucji zainteresowanych danymi przestrzennymi

mi, oraz na wyróżnieniu organizacji uprawnionych jak SDIC i LMO, ogrywających kluczową rolę podczas wdrażania dyrektywy. INSPIRE zakłada wykorzystanie istniejących zasobów danych przestrzennych na poziomie krajowym i regionalnym. W dużej mierze opiera się na publicznej administracji, choć z drugiej strony wymaga zaangażowania sfery komercyjnej. Zakres danych przestrzennych w INSPIRE określony jest trzema załącznikami dyrektywy, obejmującymi łącznie 34 tzw. tematy danych przestrzennych, w tym danych georeferencyjnych.

Wartością dodaną INSPIRE jest wykorzystanie zjawiska synergii. Aby je w pełni wykorzystać, należy połączyć wszystkie rozdzielone infrastruktury informacji przestrzennej w całej Europie, uzupełnić ewentualne luki i stworzyć na końcu w pełni zintegrowany serwis. Istnieją dowody na to, że bez INSPIRE Europa pozostałaby zlepkiem infrastruktur, które nie umożliwiałyby uzyskania kluczowych informacji potrzebnych do stałego rozwoju i wprowadzania innowacji w Unii.

Korzyści płynące z wdrożenia infrastruktury danych przestrzennych można podzielić (wg „Building European SDI”, I. Masser) na:

● **Ekonomiczne:**

- pobudzenie wewnętrzne rynku na produkty i usługi związane z informacją geograficzną,
- większa konkurencyjność, większe możliwości eksportowania usług i produktów,
- zwiększenie efektywności organizacji publicznych i prywatnych,
- nowe możliwości zastosowań biznesowych usług geoinformacyjnych,
- poprawa systemów transportowych i zarządzania infrastrukturą.

PODSUMOWANIE POCZĄTKOWEGO OSZACOWANIA KORZYŚCI WDROŻENIA DYREKTYWY INSPIRE

Korzyści	Oszacowanie ilościowe (mln euro/rok)
Bardziej dokładna ocena oddziaływania na środowisko (OOS) oraz strategiczna ocena środowiskowa (SOŚ)	100-200
Skuteczniejsze monitorowanie i ocena środowiska	100
Lepsze wydatkowanie środków na ochronę środowiska	300
Wydajniejsza implementacja obszaru ochrony środowiska	50
Efektywniejsza implementacja projektów EU	5-15
Zmniejszenie redundancji danych przestrzennych	140
Zwiększenie bezpieczeństwa	25-250
Poprawa ochrony zdrowia i polityki środowiskowej	120-400
Razem	1190-1800

● Społeczne:

- poprawa zarządzania na poziomie krajowym i regionalnym,

- zwiększenie udziału społeczeństwa w procesach demokratycznych,

- podniesienie bezpieczeństwa wewnętrznego,

- szybsze działanie w sytuacjach kryzysowych,

- poprawa możliwości funkcjonowania grup społecznych i obszarów o „specjalnych potrzebach”.

● Środowiskowe:

- wspomaganie zrównoważonego rozwoju,

- usprawnienie monitoringu i zarządzania zasobami naturalnymi,

- usprawnienie zarządzania strefą nadbrzeżną.

Wydaje się jednak, że największą korzyścią dla Polski wynikającą z dyrektywy jest ona sama. Polska, tak jak wszystkie kraje członkowskie, jest zobowiązana zbudować krajową infrastrukturę danych przestrzennych oraz w określonym czasie dostosować prawo krajowe do unijnego. Jak można zaobserwować, ustanawianie prawa bez zewnętrznego nakazu idzie nam niezwykle topornie.

● DZIAŁANIA GUGiK

W porównaniu z innymi resortami GUGiK jest od wielu lat bardzo aktywny w zakresie budowy infrastruktury danych przestrzennych, w tym prac legislacyjnych i standaryzacyjnych. W 2001 r. główny geodeta kraju Kazimierz Bujakowski powołał **Zespół ds. Infrastruktury Geoinformacyjnej**. Zespół ten obejmował przedstawicieli ministerstw i innych urzędów centralnych bezpośrednio zainteresowanych pozyskiwaniem i przetwarzaniem danych geoprzestrzennych, zarządzaniem zasobami tych danych oraz praktycznym stosowaniem geoinformacji zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i rosnącymi potrzebami społeczeństwa informacyjnego. W 2004 BGK Jerzy Albin powołał **Zespół ds. Krajowej Infrastruktury Danych Przestrzennych**, którego zadaniem było m.in. opiniowanie kolejnych wersji dyrektywy INSPIRE. W 2007 r. obecny GGK Wiesław Potrapeluk powołał **Radę ds. Implementacji INSPIRE** – ciało doradcze i opiniodawcze składające się z przedstawicieli resortów, którego przewodniczącym jest prof. Jerzy Gaździcki. Zakres prac rady oraz trudności, jakie napotyka w zakresie wdrażania dyrektywy, zostały opisane w listopadowym numerze GEODETY przez prof. J. Gaździckiego. Szczegółowe

sprawozdanie oraz materiały prezentowane na spotkaniach Rady można znaleźć na stronach GUGiK (www.gugik.gov.pl – Rada ds. INSPIRE).

W ostatnim roku powołano kilka zespołów eksperckich przy GGK, których celem jest rozwiązywanie szczegółowych zadań dotyczących budowy infrastruktury informacji geodezyjnej i kartograficznej:

- **Zespół ds. Krajowej Infrastruktury Danych Przestrzennych** – opracowanie standardów technicznych publikowania danych z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w internecie (przewodniczący dr A. Iwaniak). Wyniki prac zespołu, w tym test interoperacyjności usług WMS, prezentowane były na seminariach krajowych.

- **Zespół ds. krajowego profilu metadanych w zakresie geoinformacji** – opracowanie krajowego profilu metadanych, profilu geodezyjnego, ogólnej koncepcji budowy systemu metadanych dla danych przestrzennych (przewodniczący dr M. Baranowski).

- **Zespół ds. wolnego oprogramowania w systemach geoinformacyjnych** – promocja i adaptacja wolnego oprogramowania, w szczególności serwisów WMS i WFS, serwerów katalogowych i edytorów metadanych (przewodniczący dr W. Paluszyński).

- **Zespół ds. informatyzacji i modernizacji ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej** – szeroko rozumiana informatyzacja ODGiK-ów (przewodniczący prof. A. Borkowski).

- **Zespół ds. modernizacji ewidencji gruntów i budynków** – opracowanie metodyki optymalizacji wykorzystania produktów projektu wektoryzacji map katastralnych dla potrzeb państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (przewodniczący S. Zaremba).

Warto przywołać również prace **Komitetu Technicznego nr TK 297** do spraw informacji geograficznej, którego sekretariat od wielu lat prowadzony jest i finansowany przez GUGiK. Zespół pod kierownictwem prof. W. Pachelskiego koncentruje się na tłumaczeniu i adaptowaniu geoinformacyjnych norm europejskich serii EN ISO 19100 do norm krajowych.

W 2007 r. GGK prowadził niezwykle ożywiona „politykę zagraniczną” pod hasłem „Więcej Polski w Europie i Europy w Polsce”. Polska m.in. regularnie była reprezentowana na spotkaniach szefów służb geodezyjnych i kartograficznych EuroGraphics. Na zaproszenie GGK Polskę odwiedzili szefowie służb krajów

wiodących w budowie SDI, tj. Norwegii, Hiszpanii, Anglii, Szwecji, Niemiec. Uczestnicząc w konferencjach, stworzyli szerokiemu gronu polskich specjalistów możliwość bezpośredniego zapoznania się z ich osiągnięciami.

Oprócz służby geodezyjnej dużą aktywność wykazuje również służba geologiczna. Prowadzi ona m.in. intensywne prace nad branżowym profilem metadanych oraz internetowym portalem, mającym udostępniać dane geologiczne, realizowanym w ramach projektu IKAR.

● WNIOSKI

Implementacja dyrektywy INSPIRE to dla nas duża szansa. W jej tle skrywa się know-how wypracowane przez najlepszych ekspertów w UE oraz zebrane jest doświadczenie wielu projektów, które ją poprzedziły. Dyrektywa stanowi niewątpliwie silny impuls do pracy, chociażby przez to, że jej zlekceważenie przez Polskę i niezaimplementowanie w terminie będzie wiązało się z koniecznością uiszczenia kar pieniężnych. To, jak dyrektywa zostanie wdrożona, zależy od nas samych. Może ona być pretekstem do wydatkowania znacznych środków na powielanie już wykonanych prac. Może być jednak również szansą na budowę e-Governmentu z towarzyszącym temu procesowi wprowadzeniem wielu aktów prawnych, porządkujących m.in. zakres informacji gromadzonej w rejestrach publicznych. Niestety, czasu jest coraz mniej.

ADAM IWANIAK, TOMASZ KUBIK

Literatura

- [1] „The User Challenge, Benchmarking the supply of online public services”, 7th Measurement, September 2007, European Commission Directorate General for Information Society and Media. i2010, Information Space, Innovation and investment in R&D, Inclusion. http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/docs/benchmarking/egov_benchmark_2007.pdf
- [2] „Online Availability of Public Services: How Is Europe Progressing? Web Based Survey on Electronic Public Services”. Report of the 6th Measurement, June 2006, Capgemini. i2010, Information Space, Innovation and investment in R&D, Inclusion http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/docs/benchmarking/online_availability_2006.pdf
- [3] Richard Heeks: „Government for Development. Avoiding eGov Failure: Factor-Specific Techniques” IDPM, University of Manchester, UK, 2003, <http://www.egov4dev.org/avoidfactor.htm>
- [4] Commission Staff Working Document – Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council establishing an infrastructure for spatial information in the Community (INSPIRE), EXTENDED IMPACT ASSESSMENT, (COM (2004) 516 final), Brussels, 29 July 2004
- [5] Report of International Workshop on Spatial Data Infrastructures’ Cost-Benefit/Return on Investment, Ispra, Italy 12-13 January 2006, Editors: Max Craglia and Joanna Nowak, EUR 22294 EN